

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גוררין 3, טלפון 03-243386. תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תיאביב, רחוב כ"ר אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גלופות: "צניקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קיא קרי

מכותרצת, ואז רק הבנתי את הגרמנים... מה צעם להרביץ ביהודים...
העיתונאי הגרמני החוויר ומילמל משהו. כאשר הגענו למיסעדה, השתדל שלא ל"חתישב ליד החבר'המן הפלמ"חניק.
למחרת בא הגרמני לבקרני. הוא היה עדיין כולו תחת רושם הערב הקודם. "הגיד, מי הוא הכרנש שהכרתיו אצלך אתמול?" היתה שאלתו הראשונה.
מבלי לחכות לתשובתי, המשיך: "לפי דבריו, קשה לדעת אם הוא סתם משוגע, או יצור מלא תסביכיניחיתות איומים, או אולי הוא פרובוקטור?"
לא עניתי. מה יכולתי לומר?
הגרמני המשיך: "הרי לא ייתכן שאיש נורמלי, כריא בנפשו, ידבר ככה. נכון?"
"נכון!" עניתי נבוכה.
"את יודעת", המשיך הגרמני, "גפגשתי היום עם העיתונאי היוגוסלבי, שגם הוא שמע את שיחתנו. התחלנו לחשוד בבחור

עיתונאית סטן
"סתם משוגע או פרובוקטור?"

שהוא עובד בשירותי הביטחון שלכם, ור שרצה עליידי דבריו לבדוק את תגובותינו לשאלה היהודית."
כימעט שהתעלפתי. מובן שהשתדלתי ל"שכנעו שהדבר לא נכון, כי הוא סתם מטומטם ומלא ריגשיניחיתות. מה שגם כן נכון.
אך השאלה היא: איך שלחת הממשלה אנשים כאלה לחוץ-לארץ, לתפקידים לא-מיים?

עד כאן אותה כתבה. היתה לה היסטור ריה. אביבה טטן ידעה היטב מיהו אותו ישר"אלי. אבנרי וזידנורג עבד אז בחברת אל על בווינה, עבודה שסודרה לו עליידי אמ"ן, כדי שיוכל לשהות בעיר ולעמוד לצד אבני הגוסס. אמ"ן חשש שאם יבוא ארצה, יפוצץ את פרשת-לבון.
אביבה התיידדה עם אשתו של אבנרי, שולה, ומדיפעם הזמינה את הווייזנורגים אליה הביתה. גם הפגישה המתוארת בכת"ב לא התקיימה בבית-קפה בווינה, כפי שנאמר בה, אלא בביתה של אביבה.
אביבה העלימה פרט זה, וגם פרט נוסף, חשוב הרבה יותר, כאשר התפרסמה ה

חיים הכהן* הופיע וביקשני, בשמו של (עורך-הדין שמואל) תמיר, שלא אפגש עם אבנרי. הופעל עלי לחץ גם ממקורות אחרים, אך אני אמרתי להם שלא אעשה את רצונם: אורי אבנרי היה אחד המעטים שניצבו לצידו למן ההתחלה, והוא לא חשש לפרסם בשבועונו העולם הזה, את המיכתבים והמאמרים שהברחתי אליו.
אורי הופיע, כשהוא מלווה על-ידי איש הש"ב, קיפניס, ואנו ניהלנו דיון ממושך בצעדים שיש לנקוט. תוך זמן קצר נהררר לי ששיחתנו הוקלטה: עוד באותו יום, טילפן תמיר (לפי דברי הממונה), ואמר שהוא מרוצה מאד מן האופן שבו ניהלתי את השיחה.

כאשר גפגשתי עם תמיר בפעם הבאה, דיווח על פגישתו עם פקיד בכיר, אך מסר בה כלשהי סירב לנקוב בשמו. התקירה תימשך, אמר תמיר. "הם עדיין חושדים" כן דיווח לי שאורי אבנרי עשוי לנסות להביא את ענייני לפני ועדת-החוקר-והבט"חון של הכנסת, מאחר שאי-אפשר להעלות

אבנרי וזידנורג ב"פאול פראנק"
אשם או קורבן?

את הגרוא בדיון פתוח של המליאה. תשובותיו של תמיר לכל שאלותיו היו מתחמקות מאד; חשתי שהטיפול בענייני הפך מעמסה, וכי הוא רוצה להסתלק ממנו.

עד כאן התיאור של אבנרי. הוא מעניין מכמה בחינות. למשל: מה היה טיב היחסים בין השב"כ ובין שמואל תמיר? מדוע פעל תמיר (לדיכוי אבנרי) נגד העולם הזה, לטובת השילטונות? מוזר.
על כל פנים, ברור כי אין להעולם הזה דיעה קדומה נגד אבנרי אלעד-ווייזנורג. שבועון זה מלווה את הפרשה מזה 22 שנים, והיה קרוב אליה יותר מכל עיתון בארץ. הוא קיבל על עצמו סיכונים רבים כדי לחשוף את האמת על העסק-הבייש, על הקנוניה הפוליטית שהביאה להפלת פינגס לבון, ועל השלכות הפרשה. הוא עוד לאברי להשמיע את קולה, כאשר צרו עליו החומות מכל הצדדים, והיה נזמה לו שאף מילה אחת שלו לא תוכל להגיע אל הציבור הרחב.
עכשיו, תפקידו של העולם הזה הוא לנתח את העדויות שהתפסמו לאחרונה. הוא עושה זאת שוב באמונה. בלי מורא וגם בלי משוא-פנים.

תמיר

כתבה בעולם הזה (1083), ביוני 1958, כבר היה אבנרי עצור בידי שירותי-הביטחון הכללי בארץ. הפגישות המתוארות בכתבה התקיימו כמה חודשים לפני-כן, ב-1957. איך ידעה אביבה על מאסרו של אבנרי — אחד הסודות הכמוסים ביותר במדינה?
באחד הימים הופיעה אצלה שולה וזידנורג והתחננה בפני אביבה שתסתיר בביתה את בנו של אבנרי, הראל. שולה היתה בטוחה ששירותי-הביטחון הישראליים יגסו לחטוף את הילד, כדי להפעיל לחץ על אבנרי. בסיפרו מתאר אבנרי כיצד הצליח להגגיב מן הכלא הודעה לשולה, באמצעות שיחת-טלפון בינארצית, שהוא גתון במעצר.
כאשר נערך מישפטו הסודי של אבנרי, הוזמנה גם אביבה טטן להעיד בו. אמנם, עדותה לא היתה רלוונטית לגרוא המישפט (הטענה שאבנרי קיים ללא היתר מגעים עם איש שירותי-הביטחון המצריים, ושהחזיק בחומר ביטחוני סודי), אבל התביעה רצתה להשתמש בכתבה, שהופיעה בעולם הזה, כדי להוכיח שאבנרי היה אנטייהודי.

כך הפך גליון העולם הזה אחד המוצגים במישפט הכמוס. במגמה לחזק את גירת התביעה ושירותי-הביטחון — אתם שירותי-הביטחון שניהלו או מילתמת-חורמה נגד העולם הזה, ושפירסמו או עיתון מיוז"חד (בשם ריחון) כדי להשמיץ את העולם הזה ולהוכיח שהוא גורם בוגדני מסוכן. את עדותה של אביבה טטן במישפט מתאר אבנרי עצמו, מנקודת-הראייה שלו, בעמודים 299-300 של סיפרו.
הדברים המתוארים בכתבה סתומים בי מיקצת. האם הפלטי אותם אבנרי סתם? האם אכן היתה זאת פרובוקציה כלפי ה"גרמני, כפי שזה חשד? האם חזר אבנרי באותה שיחה לשיגרת-דיבוריו, מן הימים שבהם התחזה במצריים כאיש-עסקים גרמי-נירנאצי, בעל עבר קרבי מפואר בס"ס?

שאלתי השבוע את אורי אבנרי אם ידע או שהאיש המתואר בכתבה הוא אותו "פאול פראנק", שמעלליו תוארו בהרחבה בעולם הזה (898), בסוף 1954, על סמך דיווחי העיתונות המצרית שסיקרה את מישפט חברייהרשת בקאהיר, התשובה היתה שלילית. המגע הישיר של אבנרי עם הפרשה (ועם אבנרי) התחיל זמן מה לאחר-מכן, אחרי תום מישפטו של אבנרי וכליאתו בכלא רמלה.
אבנרי ידע או שהעולם הזה הוא הגורם היחיד בארץ כולה המסוגל והמעז להת"מודד עם שירותי-הביטחון. משום כך העי"ביר אלינו, בדרכי מחתרת, את המידע הי"ראשוני על פרשת-קאהיר (מזווית-הראייה שלו) על מעצרו, על המישפט שנערך לו, ועוד, הוא גם הגגיב להעולם הזה כמה מאמרים שכתב בכלא ושלא נגעו במישרין לפרשה — כגון מאמר על השיטות שבהן מסוגל חוקר מתוחכם להוציא הודאות מ"נאשמים. עצתו של אבנרי (הבאנו את ה"מאמר בשם "האסיר X") לנאשמים: אל תגידו אף מילה אחת למישטרה. כל מילה תזיק לכם.

בגיליון האחרון סיפר אבנרי איך נפגש לראשונה עם אבנרי פנים-אל-פנים, בכלא רמלה, בשנת 1966. היה זה על רקע פעולתו של אבנרי, שנועדה להעניק לאבנרי את הזכות הניתנת לכל אסיר במדינה: ניכוי שליש מתקופת-מאסרו, תמורת הת"בנות טובה בכלא.
אבנרי שוכנע או כי שירותי-הביטחון מונעים זאת מאבנרי, מפני שהם חוששים מן הגילויים שהוא עשוי לגלות עם שית"רו.
מעניין איך מתאר אבנרי עצמו פגישה זו. התיאור נמצא בעמוד 357 של סיפרו. אחרי שעמד על אכזבתו הקיצונית מעורך-הדין שמואל תמיר, שייצג אותו זמן-מה, אבנרי מטיח בפני תמיר האשמות שונות, כדי להסביר מדוע טיפל בו תמיר תחילה והפיה בו תיקנות, אך משך לפתע פיתאום את ידיו מעניינו.

ממשיך אבנרי:
ב-1 בינואר 1966 חידשתי את שביתת-הרעב שלי, והעיתונות שבה והתייצבה לי ימין מאבקי. למחרת היום העלה אורי אבנרי על סדר-יומה של הכנסת שאלתה דחופה: "בדבר שיתרוני, ימים אחדים לאחר-מכן נקראתי אל ה"ממונה, שהודיעני כי חברי-הכנסת אבנרי יכלו למנוע ממנו את הרשות לכך.

* חוקר של השב"כ.
* צריך להיות: הצעה דחופה לסדר היום, לזרז הכנסת יש הזכות להעביר הצעה, בעלת אופי ביטחוני, ישר אל ועדת החוקר-והביטחון של הכנסת.